

Korleis snakkar eg med barn

Å snakka med barn om vanskelege tema krev trygge vaksne. Dei vaksne må ta barnet på alvor slik at dei opplever å bli møtt med respekt. Barn snakkar best med vaksne dei kjenner godt. Viss det er fleire hjelparar involvert, er det viktig at dei samarbeider slik at den som har best relasjon til barnet snakkar med det. Samtalen kan oppstå spontant i samband med at barnet plutseleg fortel noko viktig, eller den kan vera planlagt på grunnlag av noko ein har høyrte barnet fortelja.

Generelt:

Barn som opplever omsorgssvikt, vald eller andre negative hendingar kan gje uttrykk for dette på ulike måtar. Nokon gonger fortel barnet spontant. Ord kan koma enkeltvis, andre gonger seier barnet ingenting. Kroppsspråk eller åtferd som endrast, er også kommunikasjon. Det er viktig å sjå utsegn eller åtferd i lys av risikofaktorar og beskyttande faktorar i barnet sitt liv, og vurdera ulike måtar å forstå det barnet uttrykkjer. Våre egne haldningar, tidlegare forståing og erfaringar, samt kunnskap om barnet pregar vår måte å analysere situasjonen.

Det er nyttig å prøva å setja seg inn i barnet sin situasjon og ta det sitt perspektiv. «Kva skjer når eg har fortalt dette?» «Har eg svikta mamma og pappa?» «Tenk om dei blir sinte på meg?» Det er viktig å ha god allianse med barnet, men også med foreldra. På den måten kan vi unngå at barnet opplever lojalitetskonflikt.

Det kan vera vanskeleg å vita korleis ein som tilsett skal leggja til rette for ein samtale med barnet på ein måte som gjer det mogleg å ta opp eit tema på ein forsvarleg måte, for eksempel i barnehagen. Dersom ein er i tvil om dette, kan ein eventuelt rådføra seg med barneverntenesta eller andre aktuelle drøftingspartar.

Tips til samtalen henta frå RVTS

FORBEREDELSE:

- Finn et egnet rom, hvor dere får sitte uforstyrret, evt aktivitet
- Hva vet jeg om barnet; språk, interesse
- Hjelpemidler; spill, tegnesaker, skjema, noe barnet/ungdommen kan holde i Hva kan barnet/ungdommen komme til å fortelle?
- Hvordan vil jeg reagere dersom barnet/ungdommen forteller/ikke forteller?
- Hvem kan jeg kontakte ved behov for bistand?
- Hvilken informasjon kan jeg gi barnet/ungdommen?

KONTAKTETABLERING:

Påpeke noe positivt ved barnet/ungdommen, slik at han/hun føler seg sett. (stilig genser, hører du er god i fotball el.l)

Ta barnet/ungdommen med i klargjøring av rommet, f.eks bære inn vann, finne frem tegnesaker

INTRODUKSJON TIL TEMA:

Si hvorfor samtalen skal finne sted. F.eks: «Da vi gikk på tur i går sa du....», eller «I det siste har du sett så sint/glad/lei deg ut...», eller «Når barn/unge blir så sinte som du ble nå/ i går, så er det ofte fordi de har det vondt inni seg.....»

Eller «I dag skal vi snakke om

FRI FORTELLING:

«Hva har skjedd? Fortell!»

Lytt aktivt; «mm, ja, så da skjedde det, fortell mer.....»

Gjenta barnet/ungdommens ord (uten å bli papegøye☺)

Tåle pauser, evt påpeke pauser; «Nå lurer jeg på hva du tenker på.....» Få tak i barnets opplevelse: «Hvordan var det å være deg da?»

Dersom barnet ikke forteller: Hjelp barnet gjennom informert gjetning/generalisering; «Jeg har snakket med mange bar/unge som har gjort/sagt som deg, og de har sagt at de ikke tør å fortelle fordi de er redde for hva som skjer hvis de sier noe. Er det slik for deg?» «Hva er det verste som kan skje om du forteller?»

UTDYPE OPPLEVELSER OG FØLELSER:

Dersom det er noe du vil vite mer om, vent til en naturlig pause før du utdyper. « I sted fortalte du at du at mamma blir så sur. Hva skjer når mamma blir sur?

«Hvordan er det å være deg da».

OPPSUMMERING:

Oppsummere det barnet har fortalt, gi barnet/ungdommen mulighet til å rette på oss, evt utdype. Oppsummeringer underveis hjelper barnet/ungdommen til å fortsette i sin frie fortelling. Ved skifte av tema i samtalen er det lurt å ha en oppsummering av hva man har snakket om til nå, før man introduserer nytt tema.

KVINNHERAD
K O M M U N E

AVSLUTNING:

Rose barnet/ungdommen for å ha snakket med deg. Fortelle/lage avtale om hva som skal skje videre. Snakke om noe hverdagslig for å runde av.

Ressursenter om vald, traumatisk stress og sjølvmoedsførebbygging - Region vest

Postadresse: Helse Bergen HF | Haukeland universitetssjukehus | Postboks 1400 5021 BERGEN | Tlf 55976695 |

Besøksadresse: Ulriksdal helsepark, Ulriksdal 2, 2. etg., 5009 Bergen